

ASTEN2030

Toekomstagenda Gemeente Asten | Veerkrachtig Bestuur Noord-Brabant
vastgesteld door de raad van de gemeente Asten op 27-06-2017

Toekomstagenda ASTEN2030

Veerkrachtig Bestuur

Uiteenlopende trends en ontwikkelingen zorgen dat onze wereld van morgen er heel anders uit zal zien. We moeten blijven investeren in een weerbare samenleving en een toekomstbestendige economie om onze gemeente vitaal en aantrekkelijk te houden.

Dat doen we door onze manier van besturen aan te laten sluiten bij de veranderende omstandigheden en – vooral – bij de behoeften en wensen van onze inwoners. We zoeken voortdurend naar passende manieren van samenwerken, met inwoners, ondernemingen, onderwijs- en kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Eigen kracht als motor van ontwikkeling

Doen, pionieren, de schouders eronder zetten. Het zijn kernkwaliteiten van onze inwoners die de komende decennia uitstekend van pas komen. We zien dat onze gemeenschappen meer en meer het initiatief nemen. En dat stimuleren wij. Onze overtuiging is dat we met deze **gezamenlijke inzet méér bereiken** voor onze inwoners.

Wij voegen als gemeente waarde toe – voor zover nodig – aan initiatieven die ten goede komen aan welzijn en welvaart van de inwoners van de gemeente Asten, De Peel, de Metropoolregio Eindhoven, en de mensen die onze gemeente bezoeken.

In zeven stappen naar Toekomstagenda

Samen met betrokken inwoners hebben we de **Toekomstagenda Asten2030** gemaakt. Deze helpt ons koers te houden in de ontwikkeling van onze gemeente. In een half jaar zijn we samen met inwoners in zeven stappen tot deze Toekomstagenda gekomen.

Inwoners van Asten konden zich aanmelden om actief mee te denken over de toekomst van Asten. Daarnaast hebben gemeenteraadsleden inwoners voorgedragen om mee te doen aan het traject. Deze groep heeft in **drie werksessies** samen met raadsleden gewerkt aan bouwstenen voor deze Toekomstagenda.

Zo geven we in wisselende coalities gezamenlijk vorm aan onze toekomst. We willen samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties onze economische en maatschappelijke uitdagingen oppakken, in het belang van een vitale, leefbare en aantrekkelijke gemeente Asten. Dat vraagt **veerkracht en wendbaarheid**.

Tegelijkertijd nemen we als gemeente onze eigen verantwoordelijkheid als dat nodig is en willen we betrokken, benaderbaar en aanspreekbaar zijn.

De opgaven waar we mee te maken hebben zijn dusdanig dat gerichte **regionale samenwerking** noodzakelijk is. Wij werken al samen met de naaste buurgemeenten en in breder regionaal verband. Op die ervaring en netwerken kunnen we voortbouwen. Wij hebben het vertrouwen dat we daarmee, samen met onze gemeenschappen, klaar zijn om slagvaardig vorm te geven aan onze toekomst.

Andere inwoners konden via een **internet enquête** hun mening geven over stellingen over de toekomst van onze gemeente. Tijdens de **Dag van de Toekomst** konden inwoners reageren op de belangrijkste opgaven.

Onze jeugd kreeg bijzondere aandacht in het traject. In een sessie op het **Varendonckcollege** gaven VWO scholieren aan hoe zij naar de toekomst kijken.

Alle verzamelde input is verwerkt in een **Houtskoolschets**, waarin de centrale opgaven en onze manier van besturen zijn geschetst. Alle stappen tezamen hebben uiteindelijk geleid tot onze **Toekomstagenda Asten2030**.

In zeven stappen naar onze Agenda

6

Op de **Dag van de Toekomst** konden inwoners tijdens het Lenteshoppen proeven van onze toekomst. Letterlijk, in de vorm van lokale, vernieuwende en gezonde producten. Ook innovatieve vervoersvormen, zoals de eerste elektrische motor, gaven bezoekers een kijkje van wat ons de komende jaren te wachten staat.

We spraken met elkaar over de opgaven van Asten. Velen bleken best tevreden. Dat laat onverlet dat de inwoners die we hebben gesproken tijdens de Dag van de Toekomst nog diverse kansen voor ontwikkeling van onze gemeente zien. Volgens meer dan de helft van de deelnemers mag er ten opzichte van 2017 best het een en ander veranderen.

7

Alle input die we hebben opgehaald in het traject is verwerkt in een **Houtskoolschets**. Deze schets bestaat uit twee onderdelen: vier centrale maatschappelijke opgaven en een beeld van hoe we die opgaven bestuurlijk en organisatorisch kunnen oppakken. De Houtskoolschets is besproken in de gemeenteraad, als opmaat naar de besluitvorming over onze Agenda.

De vier opgaven zijn **grensoverschrijdend**, ze gaan over beleidsterreinen – zoals wonen, werken, mobiliteit – heen. Daardoor brengen de opgaven samenhang aan in ons beleid en in ons handelen. Ze gaan ook over kernen en gemeentegrenzen heen. Daarmee **verbinden** de opgaven ons, binnen en buiten de gemeente.

De vier opgaven die zijn geformuleerd zijn:

- ✓ **Transformatie buitengebied**
- ✓ **Vitale kernen**
- ✓ **Centrumontwikkeling**
- ✓ **Klimaatbestendig en energieneutraal Asten**

Deze vier opgaven en onze manier van werken komen hierna aan bod in deze Toekomstagenda. We beschrijven de opgave waar we voor staan en onze ambitie op dit punt. Dat zijn de ingrediënten waarmee deze Toekomstagenda kan dienen als **kompas** voor onze besluitvorming.

Een ontwikkeling van ons buitengebied met inzet van technologische innovaties en meer aandacht voor de vraagstukken rond klimaat en energie kregen de steun van meer dan 50% van de deelnemers. Daarnaast gaven de inwoners ons terug dat zij graag zelf meer invloed willen hebben op hun directe woon- en leefomgeving.

De geformuleerde opgaven zorgen tot slot ook voor **focus**. Vanzelfsprekend blijven we als gemeente werken aan ons brede, wettelijke takenpakket; de Agenda geeft daar kleur aan.

Het centraal stellen van maatschappelijke opgaven komt terug in onze aanpak. Deze is te omschrijven als **opgaven gestuurd werken**.

Verder hebben we bij elke opgave initiatieven opgenomen die kunnen bijdragen aan de realisatie van onze Agenda. Deze initiatieven zijn tijdens het traject ingebracht. Soms is het een wervend perspectief dat nog veel uitwerking behoeft door een initiatiefnemer, soms gaat het al om concrete ideeën die vlot kunnen worden opgepakt of al opgepakt zijn.

Transformatie buitengebied

Waar gaat het om?

De agrarische sector is belangrijk voor Asten. We staan voor de opgave de sector te verduurzamen, **meer in balans** te brengen met natuur en landschap en de gezondheid van inwoners. Op sommige plekken leidt de concentratie van intensieve landbouw door de uitstoot van fijn stof en geuroverlast tot zorgen omtrent **gezondheid**. Tegelijkertijd moeten boeren goed kunnen blijven ondernemen.

Bij de ontwikkeling van ons buitengebied denken we naast de landbouw ook aan **andere economische sectoren**, zoals recreatie en toerisme, zorg en energieproductie. De grote hoeveelheid **vrijkomende agrarische gebouwen** biedt kansen.

In Asten is ruimte voor een duurzame en verantwoorde agrarische sector. **Technologische ontwikkeling en innovatie** zijn de dominante middelen binnen deze opgave.

Onze kenmerkende landschappen en natuur willen we minimaal behouden en waar mogelijk versterken en meer vervlechten met onze kernen. We zetten in op ontwikkeling van meer aansprekende (natuur) parels.

Resultaat

We realiseren in 2030 een **substantiële reductie** van de uitstoot van emissies door de agrarische sector.

 Benutten hightech kennis uit Brainport
Actief benutten c.q. importeren van kennis die in Brainport en Greenport aanwezig is ter ondersteuning van de ontwikkeling van onze agrarische sector.

 Poort van De Peel
Asten als entree van onze mooie natuur en omgeving, met kleinschalige vormen van recreatie en toerisme. Door ontwikkelen van de toerismepoort Klok & Peel .

 Experimenteren met VABs
We gaan door met het organiseren van pilots in hergebruik van VABs, bijvoorbeeld voor nieuwe economische functies of zorg.

Wat willen we bereiken?

We streven ook in Asten naar een maatschappelijke geaccepteerde en gewaardeerde agrofoodsector met toekomstperspectief binnen de kaders van **duurzaamheid, gezondheid en welzijn** van mens en dier in een **mooi en beleefbaar** buitengebied.

Welke initiatieven kunnen daaraan bijdragen?

De volgende initiatieven zijn geopperd tijdens het traject of waren al lokaal of regionaal in ontwikkeling. We gaan hiermee aan de slag als concrete hulpvragen bij ons binnenkomen, of nemen zelf het initiatief.

 Broedplaatsen innovatieve voedselproductie
Voorbeelden: kleinschalige bioraffinage, klimaatadaptatie in agrarische sector, vernieuwende dienstverlenende bedrijfjes.

 Innovatief met water
Water is belangrijk voor natuur en landbouw en kan ook een rol spelen als economische kans: waterrecreatie, energieopwekking en vervoer.

Vitale kernen

Waar gaat het om?

Anno 2017 behoren onze inwoners tot de gelukkigste van de regio en het land. Hun geluksbeleving is vooral gebaseerd op gezondheid, deelname aan economisch en maatschappelijk verkeer, woonomgeving en omgevingskwaliteit.

Behoud van deze vitaliteit is niet vanzelfsprekend. Het wegtrekken van jongeren, het kleiner worden van huishoudens, de vergrijzing en technologische ontwikkelingen vragen om een alerte reactie van gemeenschappen en gemeente.

Passende en betaalbare woonvormen, adequate voorzieningen, saamhorigheid en een evenwichtige bevolkingssamenstelling zorgen voor vitaliteit.

Resultaat

Asten, Heusden en Ommel koersen vanuit de eigen identiteit en kracht. Maatschappelijk initiatief is het vertrekpunt voor ontwikkeling van de kernen. Ruimte voor eigen initiatief betekent dat dorpen, gebieden en gemeenschappen zich ieder op een eigen wijze ontwikkelen. Dit kan tot gevolg hebben dat de ene kern meer voor elkaar krijgt dan een andere.

We zetten in op behoud van voortgezet onderwijs in Asten. Dit is cruciaal in de ontwikkeling van onze jongeren en het vormen van netwerken, die wellicht stimuleren dat onze jongeren zich binden aan Asten of overwegen om er later terug te keren. We koesteren de verbindingen tussen onderwijs en bedrijfsleven

- **Coöperatieve initiatieven voor zorg en welzijn**
Steeds vaker nemen georganiseerde groepen inwoners het initiatief om ervoor te zorgen dat dorpen inclusieve gemeenschappen worden, waar ruimte is voor senioren en mensen met een beperking.
- **+1000 inwoners plan Ommel**
Initiatief van inwoners om leefbaarheid in Ommel structureel en voortvarend aan te pakken door middel van substantiële nieuwbouw en aantrekken van nieuwe inwoners
- **Zelfvoorzienende dorpen**
Idee in relatie tot ambities op het gebied van klimaat en energie: dorpen of wijken die in de eigen water- en energiebehoefte kunnen voorzien.

Wat willen we bereiken?

Om een aantrekkelijke woongemeente te zijn, voeren we een actief woonbeleid. Ons beleid is flexibel en gericht op de lokale woonbehoeften. Gelet op de vergrijzing werken we gericht aan combinaties met zorg, zodat mensen met een beperking zo veel mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Wij versterken verder ook onze aantrekkingskracht voor mensen die graag rustig landelijk willen wonen, dichtbij stedelijke voorzieningen en werk.

In 2030 liggen de scores van onze kernen op het gebied van bevolkingsopbouw, sociale samenhang, veiligheid en voorzieningenniveau (Leefbaarometer.nl) boven het regionaal gemiddelde van de vijf landelijke Peelgemeenten.

Welke initiatieven kunnen daaraan bijdragen?

De volgende initiatieven zijn geopperd tijdens het traject of waren al lokaal of regionaal in ontwikkeling. We gaan hiermee aan de slag als concrete hulpvragen bij ons binnenkomen, of nemen zelf het initiatief.

- **Buurtfeesten**
Naast grootschalige evenementen die bijdragen aan de levendigheid, zijn het juist ook kleinschalige initiatieven die zorgen voor saamhorigheid en vitaliteit.
- **Gastvrije gemeente**
Gastvrijheid is van belang voor onze economische ontwikkeling en onze sociale samenhang. Dat geldt voor toeristen en voor bezoekers die langer blijven, zoals de Poolse gemeenschap.

Centrumontwikkeling

Waar gaat het om?

De (winkel)voorzieningen staan net als in andere dorpscentra in Nederland ook in Asten onder druk. Consumenten kopen vaker online en binnen de detailhandel groeit de online omzet sterker dan de winkelomzet. Steeds meer winkels hebben naast een fysieke winkel ook een online verkoop.

Mensen worden steeds mobieler en zoeken meer belevingswaarde bij het winkelen. Cultuurhistorie is aantrekkelijk voor bezoekers van dorpscentra. Er is een groeiende behoefte aan bruisende plaatsen waar mensen verblijven, naast hun huis en werk. Zzp'ers, klein ambachtelijk werk, kinderopvang, wonen boven winkels, cultuur en sport horen daarbij.

Het centrum is de plek voor ontmoeten, eten en drinken en ook werken. De sfeer wordt bepaald door **kleinschalige diensten en ambachtelijk werk**. Een bruisend centrum is een belangrijke troef in het binden van **jongeren en jonge gezinnen**. We ontwikkelen in het centrum passende woningen en voorzieningen.

Resultaat

In 2030 heeft het centrum van Asten de lokale verzorgende functie voor winkelen behouden en is er een **positieve balans** (meer inkomende dan uitgaande stromen) op het gebied van restaurantbezoek, café bezoek en cultuurbezoek.

- **Aansprekende evenementen**
Onder andere gericht op jongeren en jonge gezinnen zodat Asten wint aan woonaantrekkelijkheid voor deze doelgroepen.
- **Toekomstbestendige mobiliteitsoplossingen**
Slimme mobiliteitsoplossingen – ook wel Smart Mobility genoemd – kunnen (op termijn) bijdragen aan een betere ontsluiting en het versterken van het (openbaar) vervoer in onze kernen. Verbreding van de A67 blijft belangrijk voor onze bereikbaarheid.
- **Transformatie klokkengieterij**
Idee om op een mooie plek in het centrum een trekpleister voor ambachten, cultuur en educatieve doeleinden te ontwikkelen. Vanzelfsprekend afhankelijk van de plannen van ondernemer.

Wat willen we bereiken?

Levendige dorpscentra met ruimte voor ontmoeting in een goedbedoelde sfeer zijn belangrijk voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van onze kernen. Wij werken aan een centrum in Asten dat **uitnodigend** is voor inwoners en bezoekers. We sluiten aan bij onze kernkwaliteiten van natuur en voedselproductie. **Beleven en genieten** staan centraal.

Welke initiatieven kunnen daaraan bijdragen?

De volgende initiatieven zijn geopperd tijdens het traject of waren al lokaal of regionaal in ontwikkeling. We gaan hiermee aan de slag als concrete hulpvragen bij ons binnenkomen, of nemen zelf het initiatief.

- **Aanpak leegstand**
Lege plekken zijn slecht voor de uitstraling en aantrekkelijkheid van het centrum. Tijdelijke functies en actieve benadering van eigenaren voor structurele oplossingen dragen bij aan verbetering.

Klimaatbestendig en energieneutraal Asten

Waar gaat het om?

De energieopgave is een van de grootste maatschappelijke en ruimtelijke uitdagingen. De energieopgave zal het landschap veranderen en leiden tot nieuwe landschappen.

Het veranderende klimaat in Nederland zorgt voor meer extremen in het weer, zo hebben we meegemaakt in 2016. Klimaatbestendigheid gaat over de vraag in welke mate extreem weer, zoals zeer zware buien, extreme droogte en hitte en overstromingen vanuit beken de leefomgeving zal ontwrichten.

Resultaat

In 2030 zijn we **klimaatbestendig**: we zijn een gemeente met minder verstening en meer groen, een betere wateropvang, minder hittestress en een grote biodiversiteit in flora en fauna. We volgen de provinciale trend om zo snel als mogelijk **energieneutraal** te zijn.

Welke initiatieven kunnen daaraan bijdragen?

De volgende initiatieven zijn geopperd tijdens het traject of waren al lokaal of regionaal in ontwikkeling. We gaan hiermee aan de slag als concrete hulpvragen bij ons binnenkomen, of nemen zelf het initiatief.

Watergebied voor recreatie en watermanagement

Mogelijk icoonproject met een koppeling van duurzaamheidsdoelstellingen aan economische activiteit: regulering van water (overlast, droogte), agrarische activiteiten, natuurontwikkeling en vrijetijdseconomie.

Agrarische productie van duurzame energie

Biomassa, zonne-energie en restwarmte zijn mogelijkheden voor het opwekken van stroom in de agrarische sector. Als wenkend perspectief is het idee van Asten als **duurzame energie hub** ingebracht.

Wat willen we bereiken?

Wij streven naar een gemeente die in staat is de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. De maatregelen die we moeten nemen zien we nadrukkelijk als **kansen voor toekomstbestendige economische ontwikkeling**.

We onderschrijven de doelstellingen van duurzame ontwikkeling en het Brabants Energie Akkoord en stimuleren maatregelen die bijdragen aan versnelling daarvan.

Versnelling duurzaamheid

Concrete projecten om doelstellingen eerder te realiseren. We zien kansen voor compacte windmolens op daken, zonneparken, waterkracht en geothermie. We verbinden deze ontwikkeling aan onderwijs en onderzoekinstellingen.

Circulair bouwen

Toekomstbestendig bouwen waarbij afval dient als grondstof.

Lokaal en regionaal samenwerken

Opgaven centraal in samenwerken

Tijdens het doorlopen traject hebben we met inwoners ook intensief gesproken over de manier waarop we onze ambities en maatschappelijke opgaven willen aanpakken. Uit dit debat hebben we deze rode draden gedestilleerd:

- Inwoners zijn vooral geïnteresseerd in de kwaliteit van de dienstverlening. Zij willen 'goed geholpen' worden. 'Beleidsarme' zaken kunnen prima elders (regionaal, bij een centrumgemeente) worden opgepakt, zolang kwaliteit en prijs geborgd zijn.
- Inwoners willen meer zeggenschap over en verantwoordelijkheid voor hun woon- en leefomgeving.

Het Huis van Asten: schakelen tussen schalen

We gaan uit van opgaven gestuurd werken, waarbij de inhoud centraal staat en de structuur en vorm van samenwerking een afgeleide is. Flexibele, innovatieve vormen van samenwerken hebben onze voorkeur. De samenwerkingsrelaties kenmerken zich door wederzijds respect voor elkaars rol, verantwoordelijkheid, belangen en autonomie.

Op basis van de principes van *goedschaligheid* pakken we samen met de Peelgemeenten de maatschappelijke opgaven steeds zo passend mogelijk op. Op het moment dat er zich nieuwe opgaven voordoen, beoordelen we samen wat een geschikte schaal is.

In ons denken over bestuurlijke inrichting hebben we in het verleden het **Huis van Asten** gebruikt. De basis is een zelfstandige gemeente met een lokaal bestuur dat samen met de inwoners optrekt om opgaven op te pakken. Daarnaast zijn we op een aantal andere schalen actief:

Op de eerste verdieping van het Huis van Asten is ruimte voor samenwerking met de vijf plattelandsgemeenten in de Peel, bijvoorbeeld op het gebied van het sociaal domein, bedrijfsvoering en lichte beleidszaken. Op de tweede verdieping is er ruimte voor samenwerking met de zes Peelgemeenten met een centrumfunctie voor Helmond. Hier werken we aan:

- Voor grensoverschrijdende opgaven en gelijksoortige ambities (bijvoorbeeld energietransitie) vinden de inwoners regionale samenwerking vanzelfsprekend. Dat mag steviger dan nu het geval is.
- Structuuroplossingen zijn bij de inhoudelijke opgaven niet heel populair, het gaat erom dat die capaciteit en kwaliteit wordt benut die het beste resultaat oplevert, ongeacht bij welke gemeente die aanwezig is.

Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande samenwerkingen en gemeenschappelijke regelingen. We werken al naar gelang de opgave samen op het schaalniveau van de 21 gemeenten, de Peelgemeenten of kleinere schaal.

- Economische Agenda (Innovatiehuis De Peel). Via het Innovatiehuis leggen we de verbinding met de Brainportagenda (food, automotive en slimme maakindustrie); het thema vrijetijdseconomie zit verankerd in de Economische Agenda;
- Ruimtelijke Agenda De Peel (Innovatiehuis De Peel)
- Participatie en werk (Senzer)
- Integrale veiligheid, onder andere Peelland interventie team (PIT) en programma aanpak Ondernijning Peelland.

Het dak van het Huis van Asten wordt gevormd door samenwerking op regionaal / Metropolitaan niveau (MRE, Veiligheidsregio, GGD, ODZOB).

Hoe werkt deze Toekomstagenda?

Agenda is uitnodiging aan de samenleving...

Deze Toekomstagenda is geen plan in de traditionele zin van het woord, met een vastomlijnde route, een programma voor de uitvoering en een financieringsvoorstel. Dat zou geen recht doen aan het proces dat we hebben doorlopen en aan de veranderde rol van de gemeente.

Onze Toekomstagenda heeft een tweeledig karakter: het is enerzijds een uitnodiging aan de samenleving en anderzijds een kompas om koers te houden. Als lokale overheid kijken we meer en meer hoe we initiatieven van ondernemende burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen faciliteren, voor zover onze hulp wordt ingeroepen.

... en ook een kompas om koers te houden

Deze visie is naast een uitnodiging aan de samenleving ook een kompas. Maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan de geformuleerde ambities en resultaten, kunnen – voor zover dat nodig is om tot realisatie te komen – rekenen op onze steun. Daarbij stellen we steeds de volgende vragen:

- ✓ Sluit het initiatief aan bij deze Toekomstagenda? Draagt het bij aan één of meer van de geformuleerde opgaven?
- ✓ Draagt het initiatief bij aan ontwikkeling van de kernkwaliteiten van onze gemeente?
- ✓ Is het initiatief maatschappelijk aanvaardbaar?

Wendbare overheid vraagt cultuuromslag

Het realiseren van ambities vraagt om wendbaarheid. Wendbaarheid om te kunnen schakelen tussen verschillende schalen en partners. Adequaat omgaan met initiatieven vereist een slagvaardig lokaal bestuur als partner van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Om invulling te geven aan de Toekomstagenda is een cultuuromslag noodzakelijk. Dat geldt voor onze inwoners, het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie. Samen zullen we vorm geven aan een andere manier van omgaan met elkaar. Daar waren we al mee gestart in de afgelopen jaren en dat zetten we gericht verder door.

Voor het faciliteren van initiatieven hebben we **diverse mogelijkheden**: beschikbaar stellen van de kennis die in onze organisatie aanwezig is, toegang bieden tot lokale en regionale netwerken, bieden van regel- of beleidsruimte of (co)financiering.

Onze besluitvorming is transparant, herleidbaar naar deze Toekomstagenda en we zijn voor onze inwoners aanspreekbaar op de afwegingen die we in dit kader maken.

Waar nodig zullen we ook zelf het initiatief nemen om gewenste ontwikkelingen (mede) in gang te zetten.

Onze uitdaging ligt in het bij elkaar te brengen van partijen, energie en creativiteit vanuit de gemeenschappen los te maken en de ruimte te geven om tot ontwikkeling te komen.

Samen verder aan de slag!

We willen graag iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan deze Toekomstagenda hartelijk bedanken. We hebben genoten van de **positieve energie en de verbinding** die we hebben ervaren in het traject dat we samen hebben doorlopen. Het biedt wat ons betreft een mooie basis om op verder te bouwen in de realisatie van onze ambities. We gaan met vertrouwen graag **samen verder aan de slag!**

Cultuuromslag Toekomstagenda Asten 2030		
	Van voornamelijk ...	Naar meer ...
Raad	... controleren, kaderen en vertegenwoordigen, dichtgetimmerde coalitieakkoorden	... loslaten, vertrouwen geven, visie vormen, verbinden, antenne-functie, sturen op hoofdlijnen, bevorderen participatie, voorwaarden scheppen, globale coalitieakkoorden opstellen
College	...verantwoorden, uitvoeren en maken	... richting geven, antenne-functie, allianties maken, initiatieven stimuleren, verbinden en versterken
Samenleving	... inspreken, stemmen en feedback geven	...co-creëren, ideeën genereren, initiëren & doen en elkaar helpen
Management	... aansturen en beoordelen	... leren, coachen, faciliteren, verbinden, innoveren, werken 'van buiten naar binnen', strategisch denken
Ambtenaren	... onderzoeken, praten over en oplossen	... leren, praten met, antenne-functie, werken 'van buiten naar binnen', mogelijk maken dat, verbinden, strategisch denken en handelen

Huis van Asten

- MRE, VR, ODZOB, GGD
- Innovatiehuis, water, veiligheid, werkbedrijf
- Transitie buitengebied, Sociaal domein, bedrijfsvoering, lichte beleidstaken
- Andere rolverdeling, zelfstandige taken Asten, bilaterale samenwerking uitvoering, bijvoorbeeld openbaar gebied